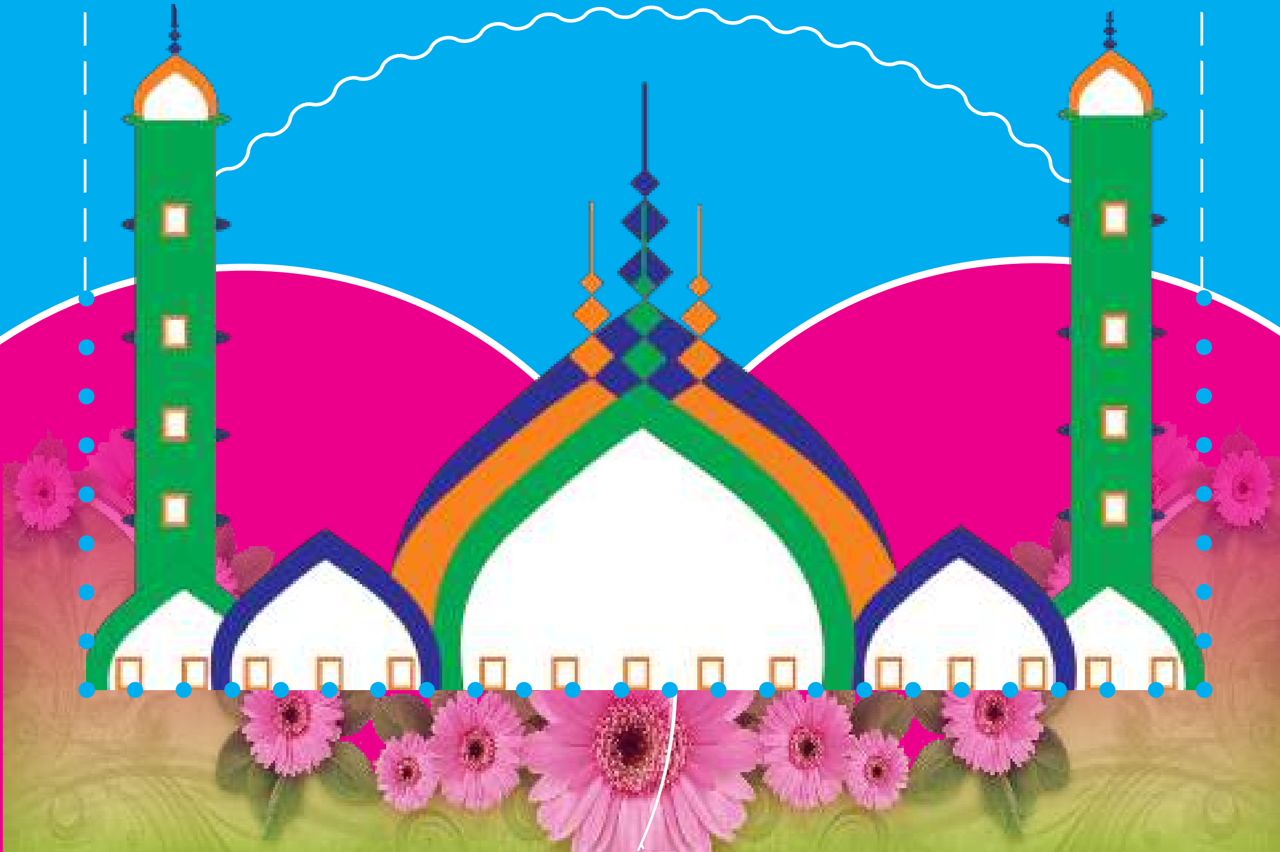
وزارت معارف

تعلیم و تربیه اسلامی

صنف دوم

«مذهب جعفری»

تعلیم و تربیه اسلامی صنف دوم "مذهب جعفری"

سال چاپ: ۱۳۹۸ هـ . ش.

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی
دا عزت د هر افغان دی

کور د سولې کور د تورې
هر بچی یې قهرمان دی

دا وطن د ټولو کور دی
د بلوڅو د ازبکو

د پښتون او هزاره وو
د ترکمنو د تاجکو

ورسره عرب، گوجر دي
پامیریان، نورستانیان

براهوي دي، قزلباش دي
هم ایماق، هم پشه یان

دا هیواد به تل ځلیږي
لکه لمر پر شنه آسمان

په سینه کې د آسیا به
لکه زړه وي جاویدان

نوم د حق مو دی رهبر
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

وزارت معارف

تعلیم و تربیهٔ اسلامی

صنف دوم

مذهب جعفری

سال چاپ ۱۳۹۸ هـ. ش.

مشخصات کتاب

مضمون: تعلیم و تربیهٔ اسلامی (مذهب جعفری)

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی دیپارتمنت جعفری نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: دوم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامهٔ وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۸ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ‌خانه:

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

پیام وزیر معارف

اقرأ باسم ربک

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتن برخوردار ساخت، و درود بی‌پایان بر رسول خاتم- حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه‌گان هویداست، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه‌های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش‌گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می‌روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. در چنین برهه سرنوشت‌ساز، رهبری و خانوادهٔ بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می‌باشد.

از همین‌رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت‌های مهم وزارت معارف پنداشته می‌شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب‌های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه‌های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکرشده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به‌عنوان تربیت کننده‌گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می‌گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش‌های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس راآغاز کنند، که در آیندهٔ نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمدن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه‌های فردای کشور می‌خواهم تا از فرصت‌ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفادهٔ بهتر کنند و خوشه چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

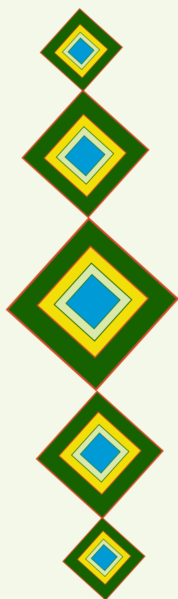
در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن‌ها در این راه مقدس و انسان‌ساز موفقیت استدعا دارم.

با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

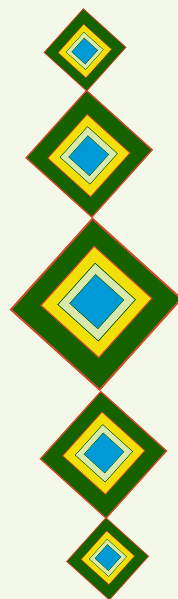
وزیر معارف

فهرست مطالب

فصل اول

عقاید

اصول دین

هدف: آشنایی با اصول دین

پرسش

- آیا می‌دانید اصول دین، چند است؟
- آیا شما در بارهٔ اصول دین، چیزی شنیده اید؟

اصول دین پنج است:

۱- توحید: خداوند جلّ جلاله یک است.

۲- عدل: خداوند جلّ جلاله عادل است.

۳- نبوت: خداوند، پیامبران را برای رهنمایی انسان‌ها فرستاده است.

۴- امامت: دوازده امام، بعد از پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم مردم را رهنمایی می‌کنند.

۵– معــاد: انســان‌ها بعــد از مردن دوبــاره زنده می‌شوند.

۱– شاگردان، در گروه‌ها راجع به اصول دین باهم صحبت نمایند.

۲– چند شاگرد به نوبت اصول دین را نام بگیرند.

کی می‌تواند اصول دین را نام برده، مفهوم آن‌ها بیان کند؟

شاگردان، اصول دین را حفظ کنند.

کلمهٔ طیبه

هدف: دانستن کلمهٔ طیبه و معنای آن

پرسش‌ها

- آیا می‌توانید کلمهٔ طیبه را بخوانید؟
- آیا می‌توانید کلمهٔ طیبه را معنا کنید؟

هر انسان با گفتن کلمهٔ طیبهٔ «لَا اِلَهَ اِلاَّ اللّٰه مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ» مسلمان می‌شود. «هیچ خدایی غیر از خدای یکتا وجود ندارد و حضرت محمد صلی الله علیه وآله وسلم پیامبر و رسول خداوند جل جلاله است.»

 فعالیت

۱– شاگردان، کلمهٔ طیبه را به طور گروهی با آواز بلند بخوانند.

۲– شاگردان، در گروه‌های دو نفری معنای کلمهٔ طیبه را تکرار کنند.

 ارزیابی

۱– کدام شما کلمهٔ طیبه را از یاد گفته می‌توانید؟

۲– کی معنای کلمهٔ طیبه را گفته می‌تواند؟

 کارخانه‌گی

شاگردان، کلمهٔ طیبه را با معنای آن حفظ کنند.

توحید

هدف: دانستن مفهوم توحید

پرسش‌ها

- آیا می‌دانید اصول دین چند است؟
- آیا معنای توحید را می‌دانید؟

ما مسلمانان ایمان داریم که خدا یک است. شریک و مانند ندارد. خداوند ﷻ همه چیزها را آفریده‌است. خداوند ﷻ مهربان است. خداوند ﷻ در کارها به ما کمک می‌کند و بنده‌گان خود را دوست دارد. ما نیز خدای مهربان را دوست داریم و او را عبادت می‌کنیم.

فعالیت

شاگردان، به گروه‌های سه نفری تقسیم شده، درس را به نوبت بخوانند.

ارزیابی

کی مفهوم توحید را گفته می‌تواند؟

کارخانه‌گی

شاگردان، دو سطر اول درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنند.

عدل

هدف: دانستن عدل در اصول دین

پرسش‌ها

- آیا معنای عدل در اصول دین را می‌دانید؟
- آیا می‌دانید خداوند ﷻ با بنده‌گان خود چگونه رفتار می‌کند؟

خداوند ﷻ عادل است و به هیچ کسی ظلم نمی‌کند. خداوند ﷻ انسان‌های عادل را دوست دارد. خداوند ﷻ کسانی را که کارهای خوب انجام می‌دهند، به بهشت می‌برد و آن‌هایی را که ظلم می‌کنند و مردم را آزار می‌دهند، به جهنم می‌فرستد.

فعالیت

شاگردان، دو نفری متن درس را به نوبت بخوانند.

ارزیابی

کی می‌تواند مفهوم عدل خداوند ﷻ را بیان کند؟

کارخانه‌گی

شاگردان، متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنند.

احتیاج ما به پیامبر

هدف: آشنایی به ضرورت پیامبر

پرسش: در بارۀ احتیاج انسان به پیامبر چه می‌دانید؟

حمید و علی در بارۀ احتیاج انسان به پیامبر با یکدیگر صحبت می‌کردند. حمید از علی پرسید: ما چرا به پیامبر احتیاج داریم؟

علی در جواب گفت: احتیاج ما به پیامبر به خاطر این است که ما راه را بلد نیستیم و پیامبران اند که راه را به ما نشان می‌دهند. پیامبران اند که خوبی‌ها و بدی‌ها را برای ما می‌گویند. در ادامه گفت: همان قسمی که اگر من و تو به جایی برویم که آنجا را بلد نیستیم، احتیاج به راهنما داریم، انسان‌ها نیز خیلی چیزها را نمی دانند، احتیاج به پیامبران الهی و امامان علیهم‌السلام دارند که راه را به آن‌ها نشان بدهند.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌های سه نفری درس را به نوبت بخوانند و در باره نیاز به پیامبران علیهم‌السلام بحث نمایند.

ارزیابی

چرا انسان‌ها به پیامبران الهی احتیاج دارند؟

کارخانه‌گی

شاگردان، در بارۀ احتیاج انسان‌ها به پیامبران الهی، از والدین خود، بپرسند.

نبوت

هدف: آشنایی با مفهوم نبوت

پرسش‌ها

- سومین اصل، از اصول دین کدام است؟
- آیا مفهوم نبوت را می‌دانید؟

مفهوم نبوت این است که خدای مهربان برای راهنمایی ما انسان‌ها پیامبران زیادی فرستاده است. پیامبران الهی راه‌های درست زنده‌ی را به انسان‌ها نشان می‌دهند. ما به همهٔ پیامبران الهی ایمان داریم. حضرت محمد صلی‌الله علیه وآله وسلم آخرین پیامبر خداوند جل جلاله است. ما مسلمانان پیامبر خود را خیلی دوست داریم و از رفتار و گفتار آن حضرت پیروی می‌کنیم.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌های سه نفری در بارۀ مفهوم نبوت صحبت کنند.

ارزیابی

۱- آیا کسی مفهوم نبوت را گفته می‌تواند؟

۲- آخرین پیامبران کی است؟

کارخانه‌گی

شاگردان، در بارۀ پیامبر اسلام یک جمله بنویسند.

پیامبر ما

هدف: آشنایی با پیامبر اسلام ﷺ

پرسش‌ها

- آیا می‌دانید نام پیامبر ما چه است؟
- در بارۀ رفتار پیامبر ما با کودکان چه می‌دانید؟

نام مبارک پیامبر ما محمد ﷺ است. نام پدر بزرگوارش عبدالله و نام مادر مهربان آن حضرت، بی‌بی آمنه می‌باشد. حضرت محمد ﷺ در مکه به دنیا آمد. او کودکان را خیلی دوست داشت و همیشه با آن‌ها مهربانی می‌کرد. حضرت محمد رسول گرامی اسلام ﷺ توجه زیادی به علم داشت.

فعالیت

شاگردان، در بارهٔ اخلاق پیامبر اکرم ﷺ باهم صحبت کنند.

ارزیابی

نام، نام پدر و نام مادر پیامبر گرامی اسلام چیست؟

کارخانه‌گی

شاگردان، از امام مسجد یا والدین خود در بارهٔ کودکی پیامبر ﷺ بپرسند و آن را برای همصنفی‌های خود بیان کنند.

امامت

هدف: دانستن مفهوم امامت و شناخت امامان

پرسش‌ها

- آیا مفهوم امامت را می‌دانید؟
- آیا می‌توانید امامان را نام ببرید؟

ما ایمان داریم که بعد از پیامبر اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم دوازده امام معصوم وظیفه دارند تا مردم را هدایت و راهنمایی کنند. اولین آن‌ها امام علی علیه‌السلام و آخرین شان امام مهدی علیه‌السلام است.

۱– امام علی علیه‌السلام
۲– امام حسن علیه‌السلام
۳– امام حسین علیه‌السلام
۴– امام زین العابدین علیه‌السلام
۵– امام محمد باقر علیه‌السلام
۶– امام جعفر صادق علیه‌السلام

۷ـ امام موسی کاظم علیه‌السلام

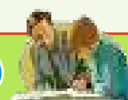
۸ـ امام رضا علیه‌السلام

۹ـ امام محمد تقی علیه‌السلام

۱۰ـ امام علی النقی علیه‌السلام

۱۱ـ امام حسن عسکری علیه‌السلام

۱۲ـ امام مهدی علیه‌السلام

فعالیت

۱ـ شاگردان، راجع به مفهوم امامت صحبت کنند.

۲ـ شاگردان، به گروه‌ها تقسیم شده، نام امامان علیهم‌السلام را از یکدیگر بپرسند.

ارزیابی

۱ـ مفهوم امامت چیست؟

۲ـ کدام یک از شما می‌توانید، نام امامان علیهم‌السلام را از یاد بگویید؟

کارخانه‌گی

شاگردان، نام امامان علیهم‌السلام را در خانه حفظ کنند.

معاد

هدف: آشنایی شاگردان با مفهوم معاد

پرسش‌ها

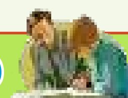
- آیا مفهوم معاد را می‌دانید؟
- آیا می‌دانید که در آخرت با مردم چگونه رفتار می‌شود؟

هر سال در فصل خزان، گیاهان زرد و خشک می‌شوند و در فصل بهار دوباره سبز و تازه می‌گردند. انسان‌ها نیز وقتی می‌میرند، در روز قیامت دوباره زنده می‌شوند.

مفهوم معاد این است که انسان‌ها بعد از مردن دوباره زنده می‌شوند. خداوند در روز قیامت به نیکوکاران پاداش می‌دهد و بدکاران را مجازات می‌کند.

خداوندﷻ به ما امر کرده است که کار خوب انجام دهیم و از کارهای بد دوری نماییم، تا در روز قیامت

خوشحال بوده و به بهشت برویم.

فعالیت

۱ـ شاگردان، دو نفری متن درس را به نوبت بین خود بخوانند.

۲ـ شاگردان، در گروه‌های دو نفری از یک‌دیگر بپرسند که اگر ما در دنیا کار خوب انجام دادیم، در آخرت چه می‌شود.

ارزیابی

۱ـ مفهوم معاد چیست؟

۲ـ پاداش انسان نیکوکار در روز قیامت چه است؟

کارخانه‌گی

شاگردان، متن درس را در کتابچه‌های خود یک بار بنویسند.

دنیا کشتزار آخرت

هدف: دانستن کشتزار آخرت

پرسش‌ها

- آیا می‌دانید پاداش کارهای دنیا، در کجا داده می‌شود؟
- آیا می‌دانید که از نظر اسلام دنیا کشتزاری برای آخرت است؟

پیامبر بزرگوار ما می‌فرماید، هر چیزی که در دنیا کشت کنیم، حاصل آن را در آخرت به دست می‌آوریم.

تمام رفتار و گفتار ما در دنیا؛ مانند تخمی است که ما آن را کشت می‌کنیم و حاصل آن را در آخرت به دست می‌آوریم؛ یعنی اگر گفتار و رفتار ما، در دنیا خوب باشد، خداوند پاداش نیک آن را در آخرت به ما می‌دهد و اگر کردار و گفتار ما در دنیا بد باشد، خداوند ما را

مجازات خواهد کرد.

فعالیت

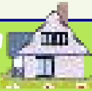
شاگردان، در گروه‌ها راجع به رابطهٔ دنیا و آخرت با هم صحبت کنند.

ارزیابی

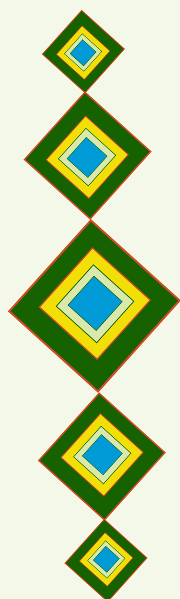
۱– آیا امکان دارد که ما، در دنیا رفتار خوب داشته باشیم؛ ولی خداوند ما را مجازات کند؟

۲– چرا دنیا کشتزار آخرت گفته شده است؟

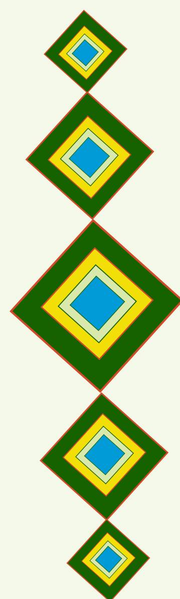
کارخانه‌گی

شاگردان، از والدین خود در بارهٔ رابطهٔ دنیا و آخرت بپرسند.

فصل دوم

احکام

فروع دین

هدف: آشنایی با فروع دین

پرسش‌ها

- آیا در بارهٔ فروع دین چیزی می‌دانید؟
- آیا می‌توانید فروع دین را نام ببرید؟

فروع دین ده است:

۱ــ نماز

۲ــ روزه

۳ــ زکات

۴ــ خمس

۵ــ حج

۶ــ جهاد

۷– امر به معروف

۸– نهی از منکر

۹– تولی

۱۰– تبری

فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها فروع دین را نام ببرند.

ارزیابی

۱– فروع دین چند است؟

۲– کدام یک از شما می‌تواند، فروع دین را نام ببرد؟

کارخانه‌گی

شاگردان، فروع دین را حفظ کنند.

وضو

هدف: یادگیری ترتیب وضو

پرسش‌ها

- به نظر شما، پیش از نماز چه باید کرد؟
- آیا شما می‌توانید وضو بگیرید؟

روزی علی برای خواندن نماز وضو می‌کرد. خواهرش فوزیه از او پرسید که چگونه وضو کنیم؟

علی گفت: برای وضو کردن این کارها را انجام می‌دهیم:

۱– نیت می‌کنیم.

۲– روی خود را از بالا به پایین می‌شوییم.

۳– دست راست را از آرنج‌ها تا سر انگشتان می‌شوییم.

۴- دست چپ را مثل دست راست می‌شوییم.

۵- با دست راست سر خود را مسح می‌کنیم.

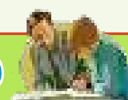
۶- با دست راست پای راست را مسح می‌کنیم.

۷- با دست چپ، پای چپ را مسح می‌کنیم.

علی به ترتیبی که گفت، وضو کرد و خواهرش یاد گرفت.

فعالیت

شاگردان، به نوبت وضو را تمثیل کنند.

ارزیابی

کی می‌تواند ترتیب وضو را بیان کند؟

کارخانه‌گی

شاگردان وضو کردن را در خانه تمرین کنند.

نماز

هدف: آشنایی با فایده‌ها و وقت‌های نماز

پرسش‌ها

- آیا می‌دانید چرا نماز می‌خوانیم؟
- به نظر شما، در یک شبانه روز چند وقت نماز می‌خوانیم؟

ما خدا را شکر می‌کنیم که مسلمان استیم. بر هر مسلمان در یک شبانه روز پنج وقت نماز واجب است. صبح، ظهر، عصر(دیگر)، مغرب(شام) عشاء(خفتن). نماز عبادت خدای مهربان است. ما وقتی نماز می‌خوانیم. با خدای خود عهد می‌بندیم که تنها او را عبادت کنیم.

ما خیلی خوشحالیم که به مکتب می‌آییم و نماز یاد می‌گیریم. تا خداوند از ما راضی شود.

فعالیت

۱ــ شاگردان، اوقات نمازها را از یکدیگر بپرسند.

۲ــ شاگردان، در گروه‌ها راجع به فایده‌ها و وقت‌های نماز باهم صحبت کنند.

ارزیابی

۱ــ خواندن نماز چه فایده دارد؟

۲ــ در یک شبانه روز، چند وقت نماز می‌خوانیم؟

۳ــ کی وقت‌های نماز را نام گرفته می‌تواند؟

کارخانه‌گی

شاگردان، متن درس را یک بار در کتابچه‌های خود بنویسند.

رکعت‌های نماز

هدف: آشنایی با تعداد رکعت‌های نماز

پرسش

- آیا می‌دانید در هر وقت، چند رکعت نماز می‌خوانیم؟

تعداد رکعت‌های نمازهای پنجگانه:

۱ـ نماز صبح دو رکعت است که هر دو رکعت آن پر خوانده می‌شود.

۲ـ نماز ظهر (پیشین) چهار رکعت است که دو رکعت آن پر و دو رکعت آن خالی خوانده می‌شود.

۳ـ نمازِ عصر (دیگر) چهار رکعت است که دو رکعت آن پر و دو رکعت آن خالی می‌باشد.

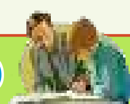
۴ـ نماز مغرب (شام) سه رکعت می‌باشد که دو رکعت آن پر و یک رکعت آن خالی است.

۵ـ نماز عشاء (خفتن) چهار رکعت می‌باشد که دو

رکعت آن پر و دو رکعت آن خالی می‌باشد.

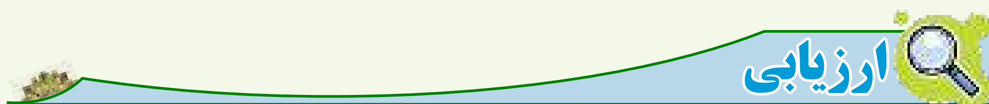
رکعت پر: بعد از سورهٔ فاتحه یک سوره خوانده می‌شود.

رکعت خالی: سورهٔ فاتحه تنها خوانده می‌شود.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها راجع به تعداد رکعت‌های نمازهای پنجگانه باهم صحبت کنند.

ارزیابی

۱- کدام نمازها چهار رکعتی است؟

۲- نماز مغرب چند رکعت است؟

۳- رکعت پر از رکعت خالی چه فرق دارد؟

کارخانه‌گی

شاگردان، با کمک والدین خود، تعداد رکعت‌های نمازهای پنجگانه را حفظ کنند.

نیت

هدف: آموختن نیت نماز

پرسش

به نظر شما، نیت نماز چگونه است.

نیت؛ به معنای قصد است؛ یعنی این که ما، در دل خود بگوییم که نماز را به خاطر نزدیکی به خداوند ادا می‌کنیم؛ مثال: دو رکعت نماز صبح می‌خوانیم «قربتاً الی الله» و به این ترتیب خوشنودی خداوند را به دست می‌آوریم.

نیت یک کار قلبی است که در دل انسان می‌گذرد؛ اگر نیت را به زبان هم بگوییم، عیب ندارد.

فعالیت

شاگردان، نیت نماز را بیان کنند.

ارزیابی

۱– معنای نیت چه است؟

۲– نیت نماز چه است؟

۳– نماز را چطور نیت می‌کنیم؟

کارخانه‌گی

شاگردان، به کمک والدین خود نیت نماز را تکرار کنند.

قرائت در نماز

هدف: آموختن قرائت در نماز

پرسش

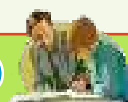
در بارۀ قرائت در نماز چه می‌دانید؟

قرائت به معنای خواندن است؛ در نماز قرائت به خواندن سورۀ حمد و یک سورۀ دیگر گفته می‌شود.

مانند: «بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴿١﴾ الْحَمْدُ لِلهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴿٣﴾ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴿٥﴾ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ﴿٧﴾» و

سورهٔ اخلاص «بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ﴿۱﴾ اللهُ الصَّمَدُ﴿۲﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴿۳﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴿۴﴾»

فعالیت

شاگردان، قرائت (خواندن حمد و یک سوره) را در صنف تمرین کنند.

ارزیابی

۱– قرائت یعنی چه؟

۲– کی سورهٔ حمد را قرائت کرده می‌تواند؟

۳– کی می‌تواند سورهٔ اخلاص را قرائت کند؟

کارخانه‌گی

شاگردان، سورهٔ حمد و سورهٔ اخلاص را حفظ کنند.

رکوع نماز

هدف: آموختن رکوع و ذکر آن

پرسش

- آیا ذکر رکوع را یاد دارید؟

یکی از ارکان نماز رکوع است. نمازگزار در رکوع به اندازه‌یی خم می‌شود که دست هایش بر روی زانوهایش قرار بگیرد. در رکوع سه مرتبه «سُبْحَانَ اللّٰهِ» یا یک مرتبه «سُبْحَانَ رَبِّیَ الْعَظِیْمِ وَ بِحَمْدِهِ» خوانده می‌شود.

فعالیت

۱ـ شاگردان، حالت رکوع را با خواندن ذکر آن تمثیل کنند.

۲ـ شاگردان، ذکر رکوع را بخوانند.

ارزیابی

در رکوع کدام ذکر خوانده می‌شود.

کارخانه‌گی

شاگردان، ذکر رکوع را حفظ کنند.

سجود در نماز

هدف: آموختن ذکر سجده

پرسش

- به نظر شما، در سجده کدام ذکر خوانده می‌شود؟

یکی دیگر از ارکان نماز در هر رکعت، دو سجده می‌باشد. در سجده سر را بر زمین یا مهر می‌گذاریم و سه مرتبه «سُبْحَانَ اللّهِ» و یا یک مرتبه «سُبْحَانَ رَبِّیَ الاَعْلَی وَ بِحَمْدِهِ» را می‌خوانیم.

فعالیت

۱ـ شاگردان، در گروه‌های دو نفری ذکر سجده را تمرین کنند.

۲ـ شاگردان، به نوبت ذکر سجده را با آواز بلند بخوانند.

ارزیابی

کی می‌تواند ذکر سجده را بگوید؟

کارخانه‌گی

شاگردان، ذکر سجده را حفظ کنند.

تشهد

هدف: آموختن تشهد

پرسش

- آیا می‌دانید که تشهد چه است؟
- آیا می‌توانید تشهد را بخوانید؟

در تشهد به یگانه‌گی خداوند جَلَّ جَلالُه و رسالت حضرت محمد صلی الله علیه وآله وسلم شهادت می‌دهیم و بر محمد صلی الله علیه وآله وسلم و خاندان پاک اوصلوات می‌فرستیم در نمازهای دو رکعتی یک تشهد و در نمازهای سه و چهار رکعتی دو تشهد می‌خوانیم.

اَشْهَدُ اَن لاَّ اِلَهَ اِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَشَرِيك لَهُ وَ اَشْهَدُ اَنَّ

مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ. اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ.

فعالیت

۱– شاگردان، تشهد را با دقت بخوانند.

۲– شاگردان به صورت دو نفری تشهد را بخوانند و تمرین کنند.

ارزیابی

۱– تشهد به کدام ذکرها گفته می‌شود؟

۲– کی می‌تواند تشهد را بخواند؟

۳– در کدام نمازها یک تشهد و در کدام نمازها دو تشهد خوانده می‌شود.

کارخانه‌گی

شاگردان، تشهد را حفظ کنند.

سلام نماز

هدف: یادگیری سلام آخر نماز

پرسش

- **آیا می‌دانید در اخیر نماز چگونه سلام می‌دهیم؟**

نماز با سلام دادن ختم می‌شود. هر وقت در رکعت اخیر نماز رسیدیم، بعد از سجدهٔ اخیر و خواندن تشهد، سلام می‌دهیم و نماز را تمام می‌کنیم. در سلام نماز می‌گوییم:

اَلسَّلاَمُ عَلَیْکَ اَیُّهَا النَّبِیُّ وَ رَحْمَتُ اللهِ وَ بَرَکَاتُهُ،

اَلسَّلاَمُ عَلَیْنَا وَ عَلَی عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِیْنَ،

اَلسَّلاَمُ عَلَیْکُمْ وَ رَحْمَتُ اللهِ وَ بَرَکَاتُهُ.

 فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها سلام‌های نماز را به نوبت در بین خود بخوانند.

چند شاگرد، سلام‌های نماز را به نوبت تکرار نمایند.

 ارزیابی

۱– سلام نماز چه وقت خوانده می‌شود؟

۲– در سلام نماز، چه خوانده می‌شود؟

 کارخانه‌گی

شاگردان، ذکرهای سلام نماز را به ترتیب حفظ نمایند.

بر چه چیزی سجده کنیم؟

هدف: آشنایی با چیزهایی که سجده بر آن‌ها جایز است.

پرسش

- آیا می‌دانید سجده بر کدام چیزها جایز است؟

سجده، نشانۀ بنده گی مسلمان به خداوند است.

ما مسلمانان در هنگام سجده، پیشانی خود را بر زمین می‌گذاریم و می‌گوییم که خداوند، بزرگ و بلندمرتبه است. ما بر چیز هایی می‌توانیم سجده کنیم که خوردنی و پوشیدنی نباشند؛ مانند: خاک، سنگ، کاغذ چوب و مانند این ها.

اگر ما بر روی مُهر سجده می‌کنیم، به این سبب است که مُهر از خاک پاک ساخته می‌شود.

فعالیت

شاگردان، در بارهٔ چیزهایی که می‌توان بر آن‌ها سجده کرد، با یکدیگر صحبت کنند.

ارزیابی

۱– بر چه چیزهایی می‌توان سجده کرد؟

۲– سجده بر چه چیز جایز نیست؟

کارخانه‌گی

شاگردان، نام چیزهایی را که سجده روی آن جایز است در کتابچه‌های خود بنویسند.

سجدهٔ شکر

هدف: یادگیری سجدهٔ شکر

پرسش

آیا می‌دانید سجدهٔ شکر چه است؟

اگر کسی به شما چیزی بدهد، شما از او تشکر می‌کنید. سجدهٔ شکر هم یک نوع تشکر از خداوند مهربان است که برای ما نعمت‌های زیادی بخشیده است. خداوند بزرگ، به ما چشم، گوش، زبان، دست، پا و توانایی خواندن نماز را داده است.

وقتی که ما بعد از هر نماز سجدهٔ شکر می‌کنیم، می‌خواهیم از خداوند به خاطر این همه نعمت‌هایش تشکر کنیم.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها راجع به سجدهٔ شکر صحبت کنند.

ارزیابی

چرا سجدهٔ شکر را بجا می‌آوریم؟

کارخانه‌گی

شاگردان، در بارهٔ سجدهٔ شکر یک جمله بنویسند.

چگونه نماز بخوانیم؟

هدف: یادگیری طرز خواندن نماز

پرسش‌ها

- آیا می‌دانید چگونه نماز بخوانیم؟

خواندن نماز دو رکعتی

- وضو می‌کنیم.
- رو به قبله ایستاد می‌شویم.
- نیت می‌کنیم؛ یعنی در دل می‌گوییم: دو رکعت نماز صبح می‌خوانم قربتاً الی الله.
- تکبیرة الاحرام: یعنی بعد از نیت، الله اکبر می‌گوییم.
- سورهٔ حمد را تا آخر می‌خوانیم.

- سورهٔ اخلاص یا یک سورهٔ کامل دیگر را می‌خوانیم.
- «اَللّهُ اَکْبَر» گفته به رکوع می‌رویم و سه مرتبه سبحان الله می‌گوییم.
- بعد از رکوع، به طور کامل می‌ایستیم و می‌گوییم: سَمِعَ اللّهُ لِمَنْ حَمِدَه.
- بعد «اَللّهُ اَکْبَر» گفته به سجده می‌رویم و سه مرتبه سبحان الله می‌گوییم.
- سر را از سجده بلند نموده «اَللّهُ اَکْبَر» گفته می‌نشینیم.
- «اَللّهُ اَکْبَر» گفته به سجدهٔ دوم می‌رویم.
- بعد از سجدهٔ دوم «اَللّهُ اَکْبَر» گفته می‌نشینیم.
- دوباره می‌ایستیم.
- در رکعت دوم سورهٔ حمد و یک سورهٔ دیگر را می‌خوانیم.
- بعد از تمام کردن سوره، کف دو دست را بالا می‌گیریم و دعای قنوت می‌خوانیم.

- بعد به ترتیبی که گفته شد، به رکوع می‌رویم و دوباره دو سجده می‌کنیم.
- بعد از سجدهٔ دوم می‌نشینیم و تشهد می‌خوانیم.
- بعد سلام می‌دهیم و نماز ختم می‌شود.

فعالیت

شاگردان، دو نفری درس را بین خود به نوبت بخوانند.

یکی از شاگردان نماز دو رکعتی را پیش‌روی صنف با آواز بلند بخواند.

ارزیابی

نماز دو رکعتی چگونه خوانده می‌شود؟

کارخانه‌گی

شاگردان، در حضور والدین خود یک نماز دو رکعتی بخوانند.

طهارت از نجاست

هدف: شناخت نجاست و چگونه گی طهارت

پرسش‌ها

- آیا می‌دانید کدام چیزها نجس اند؟
- اگر چیزی نجس شود، چگونه می‌توان آن را پاک کرد؟

بعضی چیزها نجس یا ناپاک‌اند؛ مانند: خون، بول و غایط انسان. بدن، لباس و مکان نمازگزار نباید به نجاست آلوده باشد. اگر دست، لباس، ظرف، فرش به نجاست آلوده شد، باید آن را پاک کنیم. بعد از آنکه نجاست (خون، بول و غایط) از بدن یا لباس پاک شد، باید سه بار آب کشیده شود. پس آب یکی از پاک کننده‌ها است و هر چیزی که نجس شود با آب بشوییم پاک می‌شود.

فعالیت

شاگردان، در بارۀ پاک شدن از نجاست با هم صحبت نمایند.

در گروه‌های سه نفری درس را بین خود به نوبت بخوانند.

ارزیابی

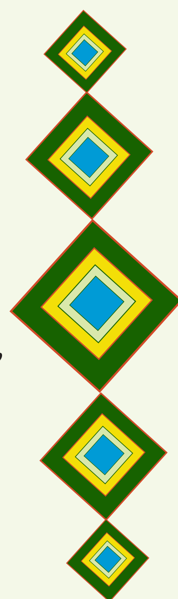
۱- بدن و لباس انسان با چه چیز نجس می‌شود؟

۲- چگونه بدن و لباس انسان از نجاست پاک می‌شود؟

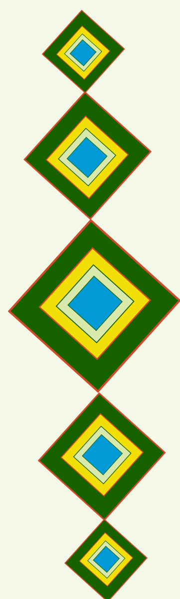
کارخانه‌گی

شاگردان، نام چیزهایی را که بدن و لباس را نجس می‌سازد در کتابچه‌های شان بنویسند.

فصل سوم

آداب و اخلاق

احترام مادر و پدر

هدف: دانستن اهمیت احترام مادر و پدر و رعایت آن

پرسش

- به نظر شما، چرا مادر و پدر خود را باید احترام کنیم؟

حضرت موسی علیه‌السلام یکی از پیامبران بزرگ الهی بود. او روزی از خداوند جل‌جلاله خواست که رفیق و همنشین بهشتی‌اش را به او نشان دهد. به او وحی شد که در فلان منطقهٔ شهر، قصابی زنده‌گی می‌کند که همنشین تو در بهشت است. حضرت موسی علیه‌السلام رفت و آن قصاب را پیدا کرد و به او گفت: آیا مهمان می‌خواهی؟ قصاب گفت: مهمان حبیب خداست و او را با خود به خانه‌اش برد. حضرت موسی علیه‌السلام یکی دو روز در خانهٔ قصاب بود تا بداند او چه کار خوبی می‌کند. او دید که قصاب روزی چندبار به اتاقی می‌رود و مدتی در آنجا می‌ماند و بعد بیرون می‌آید. از قصاب پرسید که در آن اتاق

چه می‌کنی؟ گفت من مادر پیری دارم که توان حرکت کردن را ندارد. من می‌روم، غذایش را آماده می‌کنم و با دستان خود به او غذا می‌دهم و در همه کارهای ضروری به او کمک می‌کنم. حضرت موسی علیه‌السلام متوجه شد که آن قصاب به خاطر احترامی که به مادر پیر و مریض خود می‌کند، خداوند جل‌جلاله آن مقام عالی را برای او داده است.

فعالیت

شاگردان، در بارهٔ احترام مادر و پدر با هم صحبت نمایند.
شاگردان، در گروه‌های سه نفری درس را به نوبت بخوانند.

ارزیابی

۱- چرا آن مرد قصاب همنشین حضرت موسی علیه‌السلام در بهشت شده بود؟

۲- شما با پدر و مادر خود چگونه رفتار می‌کنید؟

کارخانه‌گی

شاگردان، راجع به احترام مادر و پدر دو جمله بنویسند.

احترام معلم

هدف: دانستن اهمیت احترام معلم

پرسش

- آیا می‌دانید که معلم خود را چگونه احترام کنیم؟

ما باید معلم خود را احترام کنیم؛ چون معلم به ما علم و دانش می‌آموزد. راه درست زنده گی را نشان می‌دهد؛ حضرت علی علیه‌السلام فرموده است: «معلم پدر معنوی ما است.»

ما معلم خود را بسیار دوست می‌داریم و پندها و نصیحت‌های او را می‌شنویم و به آن عمل می‌کنیم.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها راجع به احترام معلم با هم صحبت کنند.

ارزیابی

۱- معلم به شاگردان چه چیزی‌هایی را یاد می‌دهد؟

۲- چرا معلم خود را احترام می‌کنیم؟

۳- حضرت علی علیه‌السلام راجع به احترام معلم چه فرموده است؟

کارخانه‌گی

شاگردان، کلام حضرت علی علیه‌السلام راجع به احترام معلم را در کتابچه‌های خود بنویسند.

گوش دادن به سخنان معلم

هدف: دانستن اهمیت گوش دادن به سخنان معلم

پرسش

- آیا می‌دانید چطور باید به سخنان معلم گوش داد؟

ما همیشه به سخنان معلم خود با دقت گوش می‌دهیم و به آن عمل می‌کنیم.

برای این که درس را خوب یاد بگیریم، به چند نکته توجه می‌کنیم:

در صنف آرام می‌نشینیم.

در وقت درس با همصنفان خود گپ نمی زنیم.

فکر ما به حرف‌های معلم می‌باشد که چه می‌گوید.

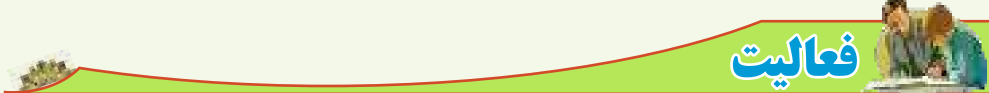
در صنف با ادب می‌نشینیم.

سؤالهای بیجا نمی کنیم.

اگر درس را نفهمیدیم دست خود را بلند نموده از معلم خود می‌پرسیم.

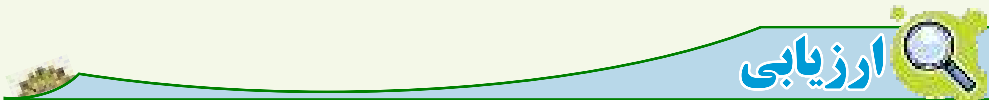
اگر معلم پرسید، دست خود را بلند کرده به نوبت جواب می‌دهیم.

به فعالیت‌های درس سهم فعال می‌گیریم.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها راجع به نکته هایی که برای یادگیری بهتر درس مهم است، باهم صحبت کنند.

ارزیابی

برای این که بهتر بیاموزیم، باید به کدام نکته‌ها توجه کنیم؟

کارخانه‌گی

شاگردان، نکته‌هایی را که برای یادگیری مهم است در کتابچه‌های خود بنویسند.

حقوق همسایه

هدف: آشنایی شاگردان با حقوق همسایه

پرسش‌ها

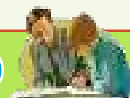
- به نظر شما، همسایه‌ها بالای همدیگر چه حقوقی دارند؟
- به نظر شما، چگونه می‌توان حقوق همسایه را رعایت کرد؟

همسایهٔ ما کسی است که در نزدیکی خانهٔ ما زنده‌گی می‌کند. دین اسلام حقوق زیادی را برای همسایه بیان کرده است. حضرت پیامبر ﷺ به مسلمانان همیشه سفارش می‌فرمود که حقوق همسایه را مراعات نمایند.

بعضی از حقوق همسایه عبارت اند از:

- اگر قرض خواست به وی قرض دهیم.
- عیبش را بپوشانیم و به کس دیگر نگوییم.

- وقتی که مریض شد به عیادتش برویم.
- در وقت غم و مصیبت با وی غم شریکی کرده، او را تسلی دهیم.
- خوشی‌هایش را تبریک گفته، اظهار خوشی نماییم.
- هرگاه مسافرت کرد در حد توان از مال و عیالش نگهداری کنیم.
- از هرگونه ضرر رساندن به او پرهیز کنیم.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها راجع به حقوق همسایه باهم صحبت نمایند.

ارزیابی

۱- همسایه کیست؟

۲- با همسایهٔ خود چطور رفتار کنیم؟

کارخانه‌گی

شاگردان، از اعضای بزرگ خانواده موارد دیگری از حقوق همسایه را بپرسند و در کتابچه‌های خود بنویسند.

احترام بزرگان

هدف: دانستن اهمیت احترام بزرگان

پرسش‌ها

- آیا احترام بزرگان لازم است؟
- به نظر شما، بزرگان را چطور احترام کنیم؟

روزی احمد سوار موتر شد و در چوکی نشست. دید که رضا در چوکی دیگری نشسته بود. احمد خوشحال شد که رضا نیز در چوکی نشسته است؛ چون او دیروز هنگام بازی بر زمین افتاده بود و پایش درد می‌کرد.

در ایستگاه بعدی پیرمردی سوار موتر شد. چوکی خالی وجود نداشت، تا آن پیرمرد بنشیند؛ اما احمد جای خود را برای او خالی نکرد. در همین موقع رضا از چوکی بلند شد و از پیرمرد خواست، تا به جای او بنشیند. پیرمرد گفت: تو خودت بنشین؛ اما رضا گفت:

شما بزرگ‌تر استید و احترام بزرگان بر ما لازم است. پیرمرد تشکر کرد و نشست. احمد از این که جای خود را به پیرمرد نداده بود، خیلی پشیمان شد؛ به خصوص وقتی که دید رضا با پای زخمی‌اش جای خود را به او داد.

فعالیت

شاگردان، در بارۀ این که چگونه به بزرگان احترام کنیم، به نوبت صحبت کنند.

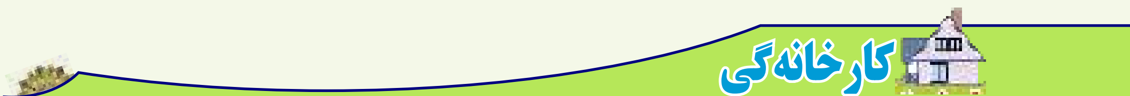
شاگردان، در گروه‌های سه نفری، درس را به نوبت بخوانند.

ارزیابی

۱– چرا رضا با این که پایش درد می‌کرد، جای خود را به پیرمرد داد؟

۲– اگر شما به جای رضا می‌بودید، چه کار می‌کردید؟

کارخانه‌گی

شاگردان، در مورد احترام بزرگان دو جمله بنویسند.

راستگویی

هدف: آشنایی با خوبی‌های راستگویی

پرسش

- **آیا می‌دانید راستگویی در زنده‌گی ما چه فایده دارد؟**

ما مسلمانان بنده گان خداوند مهربان استیم.

خداوند مهربان راست گفتن را بر ما واجب کرده است.

۱- خداوند ﷻ انسان راستگو را دوست دارد.

۲- مردم همیشه به سخنان انسان راستگو باور دارند.

۳- مردم به انسان راستگو احترام می‌گذارند.

۴- راستگویی انسان را خوشبخت می‌سازد.

 فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها راجع به فایده‌های راستگویی بین خود صحبت کنند.

شاگردان، در گروه‌های سه نفری درس را به نوبت بخوانند.

 ارزیابی

خداوند، در بارۀ راستگویی چه فرموده است؟

راستگویی چه فایدۀ هایی دارد؟

 کارخانه‌گی

شاگردان، یکی از خوبی‌های راستگویی را از متن درس انتخاب و در کتابچه‌های خود بنویسند.

چوپان دروغ‌گو

هدف: آشنایی با ارزش و اهمیت راستگویی

پرسش

- آیا می‌دانید دروغ چی ضرر دارد؟

روزی چوپانی از تنهایی در کوه خسته شده بود، به فکرش رسید تا فریاد کند که گرگ به گوسفندان او حمله کرده است تا چند نفری بیایند و او از تنهایی بیرون شود. آن‌گاه او صدا کرد: «گرگ! گرگ.» آنقدر فریاد کشید که مردم قریه جمع شدند، تا به او کمک کنند؛ اما آن‌ها دیدند که از گرگ خبری نیست و گوسفندان با خیال آرام می‌چرند. بار دوم چوپان این کار را تکرار نمود. وقتی مردم جمع شدند دیدند که باز گرگی وجود

ندارد، چوپان را ملامت کردند که چرا دروغ گفته است.
بار سوم به راستی گرگ آمد به گوسفندان او حمله کرد و هرچه فریاد کشید، کسی به سخنان او باور نکرد و گرگ تعداد زیادی از گوسفندانش را کشت.

شاگردان، در گروه‌ها در بارهٔ پیام قصه، باهم بحث کنند؛ سپس از هر گروه یک شاگرد نتیجه را به دیگران بیان نماید.

۱- چرا بار سوم مردم به کمک چوپان نیامدند؟
۲- آیا چوپان کار درستی انجام داد؟

شاگردان، دو جمله دربارهٔ ضرر دروغ بنویسند.

نظافت

هدف: دانستن اهمیت نظافت در زنده گی

پرسش

- در بارۀ نظافت و پاکیزه گی چه می‌دانید؟

نظافت، پاکیزه‌گی است. پیامبر اسلام فرموده است: «نظافت جزء ایمان است». اگر ما نظافت و پاکی را رعایت کنیم، صحت کامل خواهیم داشت. برای پاکیزه‌گی خود این کارها را انجام می‌دهیم.

- بعد از غذا خوردن دندان های خود را با مسواک یا برس دندان می‌شوییم.

- همیشه بعد از رفع حاجت دست‌های خود را با آب و صابون پاک می‌شوییم.
- هفتۀ سه بار بدن خود را با آب گرم و صابون بشوییم.

- پیش از غذا خوردن و بعد از آن دست‌های خود را با آب و صابون می‌شوییم.
- میوه‌ها و سبزی‌ها را قبل از خوردن خوب می‌شوییم.
- کثافات را در خانه و کوچه نمی‌ریزیم و محیط زیست خود را پاک نگاه می‌کنیم.

شاگردان، در گروه‌ها در بارۀ نظافت با همدیگر بحث کنند. و از هر گروه یک نفر نتیجه را به دیگران بیان کنند.

۱. نظافت چه فایده دارد؟

۲. پیامبر گرامی اسلام ﷺ در بارۀ نظافت چه فرموده اند؟

شاگردان، در بارۀ نظافت با خانوادۀ خود صحبت کنند.

صحت

هدف: دانستن اهمیت صحت و سلامتی

پرسش‌ها

۱– به نظر شما، صحت و سلامتی چه اهمیت دارد؟

۲– شما چطور از سلامتی خود محافظت کرده می‌توانید؟

صحت و سلامتی یکی از نعمت‌های بزرگ خداوند جلّ جلاله است. انسان زمانی متوجه اهمیت سلامتی می‌شود که دچار بیماری شود؛ به عنوان مثال: ما زمانی که دندان‌درد می‌شویم متوجه می‌شویم که سلامتی دندان ما خیلی اهمیت داشته است و ما از آن غافل بوده‌ایم. بنابراین، باید خیلی تلاش کنیم تا این نعمت بزرگ خداوند را حفظ و نگهداری نماییم.

اگر انسان بدن سالم داشته باشد، فکر سالم نیز دارد

و هر کس فکر سالم داشته باشد، می‌تواند خوب درس بخواند و موفق شود. بزرگان گفته اند: عقل سلیم در بدن سالم است.

شاگردان، سه نفری در بارۀ اهمیت صحت و سلامتی با هم صحبت نمایند.

صحت و سلامتی چه فایده دارد؟

شاگردان، دربارۀ صحت و سلامتی دو جمله بنویسند.

سلام دادن

هدف: آشنایی با فایده‌های سلام دادن

پرسش

- آیا می‌دانید سلام دادن چه فایده دارد؟

سلام دادن مستحب است.

جواب دادن به سلام واجب است.

ما باید به معلم، دوست و یا همصنفان خود سلام بدهیم.

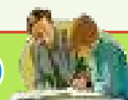
سلام دادن دوستی‌ها را زیاد می‌کند.

نشانۀ ادب و تربیت خوب می‌باشد. سلام دادن نشانۀ احترام نسبت به یکدیگر است.

خوردسالان به بزرگسالان سلام می‌کنند.

ایستاده به نشسته سلام می‌کند.

سوار به پیاده سلام می‌کند.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌های سه نفری درس را به نوبت بخوانند.
شاگردان، در بارۀ فایده‌های سلام دادن باهم صحبت کنند.

ارزیابی

۱- سلام دادن چه فایده دارد؟
۲- آداب سلام دادن را بگویید.

کارخانه‌گی

شاگردان، معلومات خود را با والدین شان شریک بسازند.

آداب خوردن و آشامیدن

هدف: آشنایی با آداب خوردن و آشامیدن

پرسش

- آیا آداب خوردن و آشامیدن را می‌دانید؟

خوردن و آشامیدن دارای این آداب می‌باشد:

پیش از خوردن باید اول دست‌ها را بشوییم.

در اول غذا «بسم الله الرحمن الرحیم» بگوییم.

لقمه‌ها را کوچک برداریم.

هنگام غذا خوردن پیش خود را نگاه کنیم.

در وقت خوردن غذا زیاد گپ نزنیم.

غذا را خوب بجویم.

بعد از خوردن غذا، خدا را شکر کنیم.

آب را در شب، نشسته بنوشیم.

بعد از آشامیدن آب، بر امام حسین علیه‌السلام درود بفرستیم.

آب را در سه نفس بنوشیم.

شاگردان، دو نفری درس را به نوبت بخوانند.

شاگردان، در بارهٔ آداب خوردن و آشامیدن با همدیگر بحث کنند.

خوردن و آشامیدن چه آدابی دارد؟